

Beste gemeenteraad,

Wie zaken wil doen, moet risico's nemen. Wie winst wil maken, moet risico's beheersen.

En zeker bij complexe projecten, zoals blijkt uit onderzoek van Flyvbjerg, rapport van Commissie-Duijvestijn, ABN Amro, maar ook uw eigen rapporten over de Hoekselijn en het Warmtebedrijf, en het onlangs advies van de Rekenkamer aangaande Feyenoord City.

Feyenoord zegt "Ja" tegen Feyenoord City, bleek vorige week uit een grote advertentie in het AD. Blijkbaar vinden ze dat de risico's voldoende beheerst zijn om later in handen te vallen van buitenlandse investeerders. Maar uw opgave is eigenlijk nog veel lastiger. U moet aangeven of u het verantwoord vindt om publiek geld te steken in dit project. En publiek geld kun je maar één keer uitgeven. Dan moet het wel een geoorloofde deelname zijn. Dus vraagt de gemeente aan Feyenoord City om projectbeheersing en informatievoorziening.

In het dagelijks leven houd ik me bezig met het informatievoortbrengingsproces binnen complexe projecten. Ik zal vanuit mijn kennis en ervaring in mijn bijdrage twee raamwerken tegen u aanhouden. Eén om te duiden waar het schuurt en een tweede voor een oplossing.

Kenmerkend voor complexe projecten is dat beeldvorming cruciaal is voor risicobeheersing. Want beeldvorming is het fundament van oordeelsvorming die op haar beurt het fundament voor besluitvorming is. Uiteindelijk moet de gemeenteraad wel te allen tijde publieke verantwoording af kunnen leggen: Waar zei ze ja op, ondanks de risico's? Die beeldvorming leunt, zoals we dat in mijn vakjargon zeggen, op ABC informatie. Dat staat voor Actueel, Betrouwbaar en Compleet genoeg.

Uw beeldvorming wordt gevoed vanuit de projectorganisatie Feyenoord City die als opdracht één variant meekreeg: Bereik een nieuw stadion op een heel specifieke locatie aan de Maas als aanjaagfunctie voor gebiedsontwikkeling op Zuid.

Vanuit Stadion op Zuid vinden we al jaren dat het schort aan die ABC informatie, zowel aan de clubleiding als aan de gemeente. Wij publiceerden veel artikelen over wat wij niet goed vinden aan deze variant in de hoop uw beeldvorming bij te stellen. Want is het een trein die rijdt of één die allang ontspoord is? Waarbij de projectorganisatie wordt doorbetaald voor het scheppen van kolen en vertelt hoe goed dat scheppen gaat.

Wij – vanuit Stadion op Zuid - stellen dat de projectorganisatie van Feyenoord City geen belang heeft om zelf te zeggen: Het is eigenlijk al ontspoord, wij stoppen. En die beoordeling en besluitvorming aan de clubleiding en aan de gemeente laat. Maar hoe goed kunt u dat?

De voorbeelden zijn talloos, maar ik zal er 3 ter illustratie schetsen waaruit blijkt dat uw beeldvorming over de risico's niet ABC genoeg gemaakt is:

1. De informatie in de voortgangsrapportage is kwalitatief beschreven en voornamelijk uitgedrukt in inspanningen. Maar wat is het resultaat van die inspanningen voor de gebiedsontwikkeling? U bent in 2016 gestart met een maatschappelijke kosten en batenanalyse waarin zaken juist wel kwantitatief beschreven zijn om zo te kunnen verantwoorden dat het publieke geld goed besteed wordt. Bijvoorbeeld in termen van leefbaarheid. In die voortgangsrapportage wordt daar niet op gerapporteerd. Is de maatschappelijke baat van leefbaarheid nog steeds zo groot nu blijkt dat het groepsrisico vergroot is? En als het stadionplan financieel uit de klauwen loopt en deelprojecten rondom het stadion die moeten opvangen, bijvoorbeeld door te verdichten, de WOZ waarde te

verhogen, wat betekent dat dan... voor de kwaliteit van die gebiedsontwikkeling? Hoe goed zijn de PM kosten en baten in beeld?

2. U wordt verleid met mooie termen waarom bepaalde risico's gemitigeerd zouden zijn. Vanuit mijn professie wil ik u een bouwterm uitlichten: De bouwgarantie, via een heilige aanneemsom. Alle budgetoverschrijdingen schijnen voor het verlies van projectontwikkelaar en de bouwers te zullen zijn. Bouwgarantie bestaat niet. En ze zullen ongetwijfeld bij de gemeente aankloppen. Winnaars zijn in dit verhaal de projectontwikkelaars en de bouwers. Wat die gaan doen met miljoenen publiek geld? Verder bouwen en de winstmarge uitkeren. Weg publiek geld dat ook op andere manieren besteed had kunnen worden aan het maatschappelijk belang. Een voorbeeld dat de bouwgarantie niet bestaat staat in de aanwijzing die ik als bijlage aan de Griffie heb gezonden. In Pointer was laatst ook aandacht welke financiële consequenties er zijn voor de opdrachtgever, omdat de bodemgesteldheid niet goed inzichtelijk is. En de bodem in IJsselmonde is heel grillig. Voor wiens rekening is dat risico, ondanks dat het geotechnisch rapport vol disclaimers staat?
3. Tegenspraak die de beeldvorming zou complementeren om aan oordeelsvorming en besluitvorming te doen bereikt zowel de clubleiding als de gemeenteraad niet. Er zijn weliswaar participatieavonden geweest, maar u heeft geen zicht op wat er met kritiek is gebeurd.

En deze laatste wil ik toch nog ook uitlichten. Er hebben zich 600 mensen aangemeld om in te spreken! 600! Ongeveer 10% kan inspreken en tegelijkertijd in een keurslijf van 5 minuten spreektijd. U zult de komende inspreekmomenten heel veel ongenoegen horen over dat men zich niet gehoord voelt door de clubleiding en de gemeente, waarbij u overspoeld zult worden met sentimenten en argumenten. En dan aan u de eer om daar hoofd- en bijzaak in te vinden. Ik vind het knap.

Juist de gemeenteraad gun ik heldere stuurinformatie en tegenspraak om zo geen vertegenwoordiger van projectontwikkelaars te zijn, maar van burgers. En ik hoop dat u na de inspreekrondes tot eenzelfde conclusie komt dat het misschien niet zo handig was om het organiseren van tegenspraak te beleggen bij de partij die geen belang heeft bij stoppen.

Ik wil u nog een model uitleggen dat ik zelf ontwikkeld voor het informatievoortbrengingsproces. Wat ik zie is dat voor het ontwikkelen van deugdelijke ABC informatie het gaat om het integreren van 3 aspecten: Vakmanschap, Structuur en Tooling.

© Marijke Mulder / M@SEA

Vakmanschap om met de beide benen op de grond te staan, structuur om het beheersbaar te maken en gereedschap om daar snelheid in te houden.

Mijn oproep is: Organiseer tegenspraak, zodat u uw beeldvorming op orde krijgt om te oordelen of u het beste voor Zuid krijgt of een blunder van de eeuw aangaat:

- Erken dat er een enorm veel vakmanschap vertegenwoordigd is binnen het Legioen. Gebruik die wisdom of the crowd,
- Concludeer dat u behoefte heeft aan structuur om inzicht te krijgen van tegenspraak. Orde op zaken om zaken op orde te krijgen.
- Richt een onafhankelijk team op – een Raad van Tegenspraak namens de gemeente - om dat proces te begeleiden met de juiste gereedschappen en meetinstrumenten.

Dank u wel